

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și strălăutate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poște și la librării.

În România:

la dl Carol Schuller în București, strada Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază

Un număr costă 5 creșteri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Abonament lunar

pentru Decembrie st. v.

cu prețurile din capul foi —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Ris cu plăns.

După-cum spun telegramele de ieri, haita guvernamentală, hrănită de oveism, a primit cu frenetice aplauze declarația prin care Wekerle a vestit sancționarea proiectelor religioase.

Este însă numai momentană această bucurie, pentru-că în cercurile guvernamentale s'au și împăcat cu gândul demisiei cabinetului, din care la tot casul Szilágyi și Hieronymi se duc.

Asupra punerii în practică a legii în cei mai optimiști semito-maghiari există serioase îngrijiri.

Aceasta din următoarele cauze: Nu este preparat terenul pentru aplicarea legilor;

Szilágyi și Hieronymi, care mai au solicitat ca sancțiunea să urmeze se duc;

catolicii vor face cea mai întinsă și intensă propagandă mai ales în contra căsătoriei civile;

în cercurile dela Curte, nu mai e azi taină, se face deasemeni propagandă în contra aplicării legilor religioase;

guvernul de peste Leitha este și el pe față contra.

Cine a cetit cu atenție zilele acestea foile maghiare, s'a putut convinge, că Ungurii simt toate greutatele situației și bucuria sancționării este mult scăzută prin perspectiva ce o au în față.

Dăm câteva probe.

„Budapesti Hirlap“, organ foarte bine informat, după-ce spune că guvernul 'și-a pierdut sus încrederea, de-oare-ce n'a informat exact Coroana, ci Monarhul trebuie să se informeze El, aparte, prin bărbăți în afară de guvern, scrie în numărul seu dela 9 Decembrie:

Eată de ce guvernul cade. Cade cu ori fără sancționare, deopotrivă de sigur. Și aceasta crează o situație favorabilă acelora, care vor să trântescă nu numai guvernul, proiectele și partidul liberal, dar vor să trântescă întreg sistemul actual de guvernare.

Despre primejdia, în care s'a băgat țeara și poporul maghiar prin actualele legi, același ziar scrie:

Prin aceste proiecte, guvernul a ridicat împotriva-i întreaga ierarhie catolică și ortodoxia tuturor bisericilor. Pe valurile opoziției contra proiectelor, vechiul conservatorism eată-l, face planuri, organizează partid, caută legături pentru a cuceri Ungaria. Cine se îndoeste, că naționalitățile vor căuta să profite de ocaziune? Mai ales că toate sunt organizate ca biserică. Nu sunt silite să lupte ca naționalitate, ci merg în contra radicalismului religioas sub standard bisericesc... E de tot clar înaintea noastră, că politica religioasă a guvernului fără a aduce vre-un folos, ori la tot casul, aduce foarte puțin, — a împins țeara într-o situație foarte gravă.

Mult mai semnificativ și mai eclatant este însă articolul dela 9 Decembrie al guvernamentalului „Pesti Napló“.

După-ce face o privire retrospectivă, împărțind viața constituțională a Ungariei în trei părți și spunând că partea, epoca a treia este cea actuală, în care ar trebui să se realizeze marile probleme, adică proiectele szilágyiste, scrie:

Ear' Coroana, care a deschis plină de încredere prima epocă (1867) și a încheiat prin simțăminte constituționale pe a doua (căderea lui Tisza): acum, dusă în rătăcire, în toate fenomenele actualei epoci vede numai semne de disoluție.

Eată cum izbucnește criza. Nimeni nu știe din ce cauză, nimeni nu știe, ce o să ajungă printr'nsa. Să înceteze marile probleme! Asta nu se poate decreta. Revenirea la sistemul simptomatic al epocii a doua? Asta pe nimeni n'are să mulțumească. Ori se fintește o revizie asupra alcătuirii temeinice ale epocii întâi?

Frica de această revizie 'i-a apucat pe patrioți toamă acum, când le-a venit sancționarea.

De ce?

De sigur nu fără motive.

La tot casul e caracteristic, că o foaie guvernamentală în numărul când vestește că sancționarea e sigură, își termină primul articol:

„Trecem prin vremuri rele. Steaua ne apune“.

Nu tănguiri foilor ungurești ne face să privim cu liniște sancționarea legilor, contra căror pe când erau proiecte, protestaserăm cu atâta tărie. Nu. Sânt o serie întreagă de semne, cari ne fac să credem tare, că prin proiectele sancționate Ungurii, în primul loc se slăbesc ei înșiși pe ei.

Dacă-i drept, că numai pe cale „pactică“ pot obține Polonii drepturi, atunci o concluziune românească pentru Bucovineni ar fi să nu căutăm noi prietenia cu Polonii!

În Bucovina politicianii actuali rezonază însă altfel despre Poloni. „De ce“, zise cătră mine un deputat dietal „să nu se întărească și ei, dacă ne întărim și noi“.

După convingerea mea ori-ce concurs român dat pentru întărirea elementului polon ar fi proba incapacității politice.

Să ne explicăm întorcându-ne și aici la trecutul chestiunii, pe care îl voiu schița pe scurt, punând mai bine în lumină două momente și anume anii 1848 și 1867.

Din trecutul polonismului în Bucovina.

Acest trecut privește anexarea Bucovinei la Galiția ori chestiunea autonomiei țării.

Autonomia Bucovinei este o chestiune, care are în actuala constituție a împărăției austriece, a Cisleithaniei, o importanță de prima ordine. Ea își află expresiune în două corpuri, unul ca putere legislativă: *dieta țării*, (*Landtag*), altul „organ administrativ și executiv al acesteia, ales de ea și conducător al afacerilor proprii ale țării: *comitetul țării*. (*Landesausschuss*). Amândouă aceste instituții pot avea o înfringeră enormă asupra des-

voltării țării. *) Dieta lucră cam o lună pe fiecare an; comitetul țării este permanent și intervine zilnic în afacerile țării. De aceea acest comitet și felul compunerii sale fac și vor face totdeauna un obiect principal de separațiune între partidele din Bucovina. Opoziția actuală (liberalii germano-ovrei, Rutenii tineri și Armeno-Polonii) s'a unit — și scopul unirii este ușor de înțeles: maiorizarea sigură a Românilor — printr'un pact ce cuprinde un singur punct: alcătuirea comitetului țării astfel ca în el să fie numai un Român, afară de mareșalul țării, care este numit de Maiestate și este de obicei un Român, dar poate fi, precum au mai fost, și străin.

A păstra această autonomie și în marginile ei cel puțin înfrigurarea de azi a ele-

*) Cultura țării, bugetul țării, impositale pentru scopurile țării, precizarea mai amănunțită a afacerilor comunale, bisericice și școlare cad în sfera de competență a dietei și comitetului țării. Aceste corpuri fac propuneri relative la legile generale în raport cu relațiile țării, administrează averea și fonduri de binefacere etc. Afacerile comunale și de imposit nu sânt cele din urmă unde o dietă ori un comitet fără bunăvoință poate să strice foarte mult. La alegeri pentru dieta comitetului țării examinează actele de alegere propunând dietei admiterea ori refuzarea verificării. Constituția țării, legea comună, o instrucție deosebită pentru comitetul țării stabilesc amănunțit terenul lucrărilor în dietă și comitet.

„Timpul“, „Țara“ și Liga. „Timpul“ scrie în numărul seu dela 27 Noembrie următoarea ultimă informațiune:

„Într-o corespondență din București a ziarului „Tribuna“ se spune că în secțiunea București a Ligei culturale s'au ales persoane din toate partidele. Știrea „Tribunei“ este cu intențiune eronată. În secțiunea București a Ligei nu s'au ales nici un conservator“. Din ce motiv oare corespondențul nostru ar fi „eronat“ știrea, care îi rectificată ca-și-cum ar compromite? De altfel „Țara“ ar fi dorit, se pare, să se aleagă și conservatori. Căci eată ce cetim în „Lumea Nouă“ ziar social democrat, dela 27 Noembrie n.: „Ziarul conservator „Țara“, supărat foc din pricină că la alegerea pentru comitetul Ligei (secția București) care s'a făcut Duminică în sala Ateneului nu s'a pus candidatura nici unui conservator, ci s'au ales numai liberali, numește Liga o gașcă de partid lipsită de orice prestigiu! Dacă „Țara“ numește astfel Liga, cum se-i mai zică oare „Egyetértés“ și „Magyar Hirlap“?“

În acest articol se descriu foarte amănunțit asuprile ce le îndură naționalitățile și se face propagandă pentru împăcarea lor, care ar fi înălțurarea unei pedeci pentru facerea alianței ruso-francezo-maghiare și independenței Ungariei.

În acest articol Rimler a zugrăvit perfect ce Pázmándy, Túrri și Ováry au negat: suferințele naționalităților. Ne pare deci bine că s'au dat de gol și printr-o pană maghiară.

Dar politica externă a lui Rimler, care-i aidoma cu aceea pe care V. Babeș o desvolta ca raportor în conferențele noastre, nu o sprigimim nici măcar luând numai o notiță despre dinsa.

Procesul de mâne

FETELOR ROMÂNE.

Mâne d-șoarele Letiția Roșca, Eugenia și Catina Simonescu, Elena și Alexandrina Cuișan se vor prezenta înaintea judeului cercual Graiss din Sibiu. Sânt improcuate, că ar fi „turburat ordinea publică“, aceasta prin faptul că au întâmpinat la gară pe osândiți în procesul Memorandului și au purtat tricoler, cu inscripția „Totul pentru națiune!“

Publicul sibian și fără îndoială toți Românii, așteaptă cu nerăbdare să vada ce va rezulta și din acest act al justiției ungurești, act până acum fără păceche chiar și în anele justiției patriei noastre, atât de pline cu scene cari au stărnit risul lumii.

Problemele metropolitului gr.-cat.

Metropolitul Dr. V. Mihályi a fost întâmpinat cu unanime voci favorabile.

„Unirea“, organ bisericesc, a găsit mai curând decât noi loc să se ocupe cu problemele noului metropolit.

Să vedem ce zice „Unirea“:

„Nu sântem atât de naivi, încât să credem, că toate speranțele, ce legăm de Preasfințitul nostru metropolit, se vor și împlini.

„Multe dintre speranțele noastre sânt de așa natură, încât dușmanii neamului românesc vor cerca cu toate mijloacele puterice, de care dispun, ca acele speranțe să nu se realizeze nici-odată. Dar“ sântem mândri și ne simțim și noi încurajați în luptă, când cugetăm și credem firm, că actualul metro-

mentului român trebuie să fie o grijă de căpetenie a politicianilor români, a partidului român.

„Autonomia“ mai este și un decor istoric al partidului român. Gloria se unește aici cu interesul de existență pentru a o susține cu vigoare. Acest fapt mă face să intercalez aici câteva amintiri istorice, absolut necesare pentru concluziile mele.

La 1786 Bucovina a fost anexată întâia oară la Galiția. „Se pare“, zice Bidermann *), „că din Galiția se agitase viu pentru anexare“. Nobilii bucovinene i-s'a deschis calea să intre în „staturile“ polone, dar „se pare“, zice același autor, „că puținței s'au folosit de aceasta“. Dintr'un memoriu dela 13 Nov. 1780 al boerului român bucovinean Balz reese, că boierimea privia Bucovina ca „un dulce asil“ numai până când țeara nu va fi anexată la Galiția. Care va să zică la 1780 boierimea se temea de ce s'a întâmplat la 1780. La 1790 staturile bucovinene fură separate de ale Galiției dar fără să i-se dee o dietă și acestei țări; și earăși numai puțin „Polonofili“ mergeau la Lemberg pentru a îmbrăca costum de parade polone etc.**)

*) H. I. Bidermann, Die Bukovina, Lemberg, 1876; pag. 7.

**) Ibid. pag. 10. Comentarul la petiția țării din 1848 în broșura Zur Begründung der Bukoviner

polit va fi un campion plin de zel sfânt al abnegațiune creștinească pentru drepturile sfinte biserici și un promotor neobosit al intereselor noastre culturale și naționale“.

La aceste cuvinte ne asociem și noi, care asemenea așteptăm ca metropolitul să fie un om național, acesta fiind, pe lângă altele, semn distinctiv între catolicismul internațional și greco-catolicismul național.

De acord, credem, cu aceste vederi, „Unirea“ continuă, vorbind de autonomia, pe care o rîvnesc catolicii din Ungaria:

„Durere însă, că bărbății bisericii catolice de rit latin luptând pentru înfrățirea unui organism puternic autonom au lucrat și lucra în continuu, ca în acest organism să intre și să se contopească și bisericile catolice de rit grecesc din patria noastră.

„Tendenta aceasta este periculoasă pentru biserica noastră, pentru-că fiind catolici de rit latin în majoritate covârșitoare față cu cei de ritul grecesc, cesti din urmă nici-odată nu-și vor pute valida voința și aspirațiunile lor în cadrul organismului autonom contemplat. Apoi fiindcă cei mai mulți dintre catolicii de rit latin sânt Maghiari, și Maghiarii în toate acțiunile lor publice și culturale sânt conduși de interesele lor de rasă și de șovinism, ei vor cerca și în organismul autonom al bisericii catolice să reprezenteze și valideze numai interesele culturale și de rasă ale poporului maghiar“.

Perfect de acord. În această autonomie trebuie garantat și dreptul de alegere al scaunului metropolitan, pentru care „Unirea“ asemeni intervine ca pentru o problemă a metropolitului Dr. Mihályi.

Mai departe „Unirea“ scrie:

„În legătură cu acestea sperăm, că metropolitul, pe care ni-l-a dat Dumnezeu, va lupta întocmai ca și antecesorii sei pentru apărarea caracterului religios și românesc al instituțiilor noastre culturale și pentru redăptigarea aceluia caracter, unde nedreptatea l-a răpit“.

Ne place, că în acest pasagiu se vorbește și de ce s'a „răpit“. În acest cuvânt adăim o desaprobare a lipsei de energie, care a cauzat pierderile naționale, de pildă în diecesa Orăzii și a Gherlei. Și națiunea română va fi fericită dacă înlocurile, unde energia a slăbit și unde, putem zice, s'a înecuit o foarte primejdioasă păcătoșenie națională, noul metropolit va face ca românismul să nu mai aibă în erarchia greco-catolică soldați slabi ori trădători mârșavi.

Și în fine „Unirea“ sfârșeste:

„În fine sperăm un lucru mai ușor de împlinit, însă pentru sfânta noastră biserică tot așa de important ca și cele amintite mai sus:

La 1826 și 1841 s'a cerut în Galiția, cu care acum era unită și Bucovina, înlocuirea limbii latine cu cea polonă în justiție — deci și pe teritoriul Bucovinei; un conte Golewski și un cavalier Wasilewski stăruiau mult, dar nu au reușit. Cercetarea istorică-arhalică epocii acesteia a unirii Bucovinei cu Galiția ne va da lămuriri de sigur interesante; până acum ea nu-i făcută încă de nimeni. *)

Acest vechi curent de autonomie, ce se lomia mereu de cel subjugător galițian vinse la 1848; ajuns în aerul liberal de atunci, el rodî bine. Constituția imperiului dela 4 Martie 1849 făcî din Bucovina un ducat, la 29 Sept. 1850 se dădu constituția ducatului (Landesverfassung) și legea de alegeri pentru dieta țării, la 1853 noul ducat fu despărțit formal de administrația Galiției.

Să revenim.

(Va urma.)

Landes-Petition, pag. 20, zice că staturile bucovinene nu au mers „nici-odată“ la dietele galițiene de până acum.

*) Legile și ordinațiunile guvernelor centrale se găsesc însă în colecțiunile austriece de legi. Cel puțin o alegere din dispozițiile lor relative la Bucovina ar fi la timp să se facă.

FOIȚA „TRIBUNEI“

Bucovina.

NOTIȚE ASUPRA SITUAȚIEI POLITICE

De

George Bogdan.

V. Naționalitățile Bucovinei și politica lor.

2. Polonismul.

Antitesă.

În numărul dela 18 Septembrie 1894 ziarul „Bukoviner Post“, care-i precum se știe, în cele mai bune relații cu bar. Nico Mustatza, membru marcant în partidul român, am putut ceti că „Între Armeno-Poloni și Români se fac încercări de apropiere“, că „dorința de pace a Românilor este cunoscută“, că „Polonii din Bucovina au dreptul la anumite cereri, pe care numai pe cale pactică le pot obține“ și în fine că-i „ușor“ a se înțelege și anume mai adînc, pe o vreme mai lungă decât numai pentru un compromis de alegeri.

Nu am putut pricepe, căci nici nu se spune ce mare interes al poporului român dictează această grabă a a face o pace îndelungată.

„Este vorba despre crearea unui centru literar puternic, care să cultive toți ramii de știință și literatură din punct de vedere creștin, ca pe calea aceasta să putem paraliza efectele dezastruoase, ce le produce partea cea mai mare din produsele literaturii române de astăzi, care ignoră sau chiar subminează principiile religioase și morale creștine.”

Acest pasagi nu mai este, ca celelalte, perfect pe placul nostru. El declară război „părții celei mai mari” din produsele literaturii române. Noi suntem însă de părere că realizarea acestei tendințe va fi în paguba mișcării literare și culturale române, a cărei lozincă este unitate. Nu suntem teroriști, nu suntem exclusivi, „Unirea” și Blajul pot să-și propage vederile, ce le marchează, dar nu credem că ar fi cu minte să fie extremiști și să ajungă a vorbi, cum airea se vorbește, de „teoria catolică a tragediei”, de „teoria catolică a economiei politice” etc. Aceasta ar fi o propagandă, care ar trece peste linia ce se impune din punctul de vedere al „sfintei noastre biserici”, pe care-l admitem alături de „Unirea”. Extremul „puternicul curent” ar fi la înțeles dacă între noi ar fi susținut un curent contrar bisericii, ceea ce nu se face. Puțina literatură română ce se face ori ajunge până la noi nu-i bine să fie pusă la carantină printr-un „curent puternic literar” contrar ei.

Din aceste motive credem că noul metropolit, având tocmai în vedere partea națională din problema sa, va recomanda în această privire duhul blândității.

De acest duh al blândității avem lipsă în mijlocul nostru, de duhul energiei față cu dușmanii.

Faptele noului metropolit nu vor întârzia să ne convingă dacă el este sau nu de aceeași părere.

Până la fapte, vină însă cuvântul! Aici avem o dorință.

Presa a vorbit despre noul metropolit, el nu a vorbit încă într-un mod autentic raportat. El va fi introdus în curând în scaunul său. Dorim ca cu acest privilegiu să auzim principiile viitoarelor sale fapte în cuvinte clare; dorim o vorbire care să aibă caracter de program, dorim un glas, la care toți Românii vor fi atenți, care dorim să fie cât se poate mai mângâios și mai întăritor pentru sbucimalele noastre suflete.

Cronică politică.

Dieta bucovineană, după cum se anunță din Cernăuți foilor polone, va fi convocată pe 10 Ianuarie 1895.

Ziarul „Alto Adige”, ce apare în Triest, anunță că în Viena se pregătește o surprisă pentru Trentino. Partidul clerical al dietei tiroleze pregătește, în conțelegere cu autoritățile politice din Trentino, un așa numit proiect de autonomie, care, adăugă foaia numită, ar fi numai potrivit spre a agrava și mai mult situația în țeară. E vorba ca să i se acorde Tirolului-de-Sud o comisiune regnicolară proprie, aleasă din sinul dietei tiroleze, mai departe un consiliu școlar și sanitar propriu, spre a cumpăra în modul acesta reîntrirea deputaților trentini în

dieta. „Alto Adige” zice, că populațiunea italiană din Tirol ar trebui să-și fi pierdut cu totul simțul de demnitate, decât ar consimți cu un astfel de proiect absurd. Ziarul amintit reprezintă politica deplinei autonomii și despărțirii Trentinului de către Tirol.

Lordul Kimberley a declarat într-un discurs, rostit în Eighth-Club, că guvernul britanic a discutat serios afacerea masacrului întâmplat în Armenia și a făcut pași de lipsă pentru obținerea unei anchete imparțiale. Guvernul așteaptă numai rezultatul pașilor făcuți. După o depeșă din Constantinopol, Poarta a cerut presidentului Statelor-Unite, Cleveland ca să numească un delegat american pentru comisiunea de anchetă. În urma aceasta guvernul turc s'a adresat în scopul acesta guvernului britanic. Pe de altă parte guvernul turc face tot posibilul spre a face lucrul mușama. Astfel ziarele armene din Tiflis anunță, că guvernul de acolo a convocat pe notabili armeni și li-a poruncit să subscrie o adresă către Sultanul, în care crudeli-tățile comise de soldații turci în Armenia se declară de invențiuni mincinoase. Armenii ar fi refuzat să iscălească și din pricina aceasta opt dintre ei au fost numai decât arestați și aruncați în temniță.

Un nou atac contra Sârbilor.

Correspondentul din Budapesta al „Zastavei” scrie ziarului său următoarele:

„De multă vreme cercurile maghiare tot mereu vorbesc superchioase, că e lucru nefiresc ca centrul bisericii ortodoxe al Sârbilor din Ungaria nu se află în Ungaria propriu zisă, ci pe teritoriul regatului croato-slavon. Faptul acesta în totdeauna le era ca un spîne în ochi, încât ori de câte ori au vrut să stoarcă dela Sârbi vr'o fărădelege, li amenințau cu transferarea scaunului arhiepiscopului dela Carloveț la Budapesta.

„Amenințarea aceasta a fost în ultimul rînd aspru accentuată imediat după congresul bisericesc, care a băgat în draci toate cercurile șoviniste maghiare, căci au fost încredințați, că vestita libertate maghiară de intruniri și discuțiune ar fi știut să împedecă ca congresul nostru să nu ese așa grandios, în-cât a dat de gol minciuna liberalo-francmasonică: că toate popoarele din Ungaria doresc păcătoasele legi politice-bisericesci.

„De atunci pomenitele cercuri maghiare subminau terenul cu îndoit zel într-a realiza și mai curînd transferarea scaunului patriarhal aci.

„Deasemenea e demult spîne în ochii Maghiarilor și faptul, că tinerimea noastră teologică se desvolta în spiritul național cu mult mai mult în Carloveț din Sirmiu, decât s'ar întempla în Budapesta. De aceea cu transferarea scaunului patriarhal aci se plănuiește și transferarea seminarului teologic în capitala Ungariei.

„În scopul acesta s'a născocit să se lanseze știrea, că există trebuința de a se clădi un palat episcopal sârbesc în Budapesta, pentru ca episcopii nostri, cari adese-ori vin aci,

să aibă unde să se coboare, să nu fie siliți a se duce pe la hoteluri, ceea ce — zic ei — este nepotrivit pentru episcopii nostri și pe deasupra că șederea în hotel e împreunată cu fel și fel de cheltuieli și neajunsuri. În palatul episcopal s'ar întocmi pentru fiecare episcop apartament special, ear' pentru toți ar slugi o sală comună, unde s'ar intruni și discuta, căci aici ar găsi gazete, biliarduri etc., unde deasemenea s'ar primi și vizite, deputații, sedințe etc.

„Eată cum s'au tocmnit lucrurile și în modul acesta cred a înșela poporul sârbesc, în realitate însă se plănuiește ca mai tîrziu reședința episcopescă să se prefacă în curte metropolitană și reședința patriarhului.

„Nici cu aceasta însă nu e planul isprăvit Voesc să mute aici și locul intrunirii congresului național-bisericesc, ear' sala aceea mare în palatul așa zis episcopesc ar fi menită pentru sala congreselor.

„Actualului patriarh atât de mult îi place întreg planul acesta, încât a cumpărat chiar teren unde are să se clădească palatul, ear' arhitectul Vlada Nicolici a întocmit deja planul și deusul palatului.

„Toate aceste lucruri se pregătesc în cea mai mare taină spre a aduce în confușiune și a surprinde congresul, care trebuie să întărească aceste propuneri.”

„Se îndeplinește așadar' ceea ce a zis Hieronymi unui fruntaș român vorbindu-se de congresul naționalităților, că adevărat pe Sârbi îi va ține el în mână să nu fie solidari, căoi au multe daraveri materiale dependente de bunăvoința guvernului”. Noi nu credem că Sârbii se vor lăsa a fi intimidăți prin astfel de amenințări sau chiar fărădelegi însăși a se lăpăda de solidaritatea cu noi. Avem cuvinte puternice a afirma, că guvernul nu va isbuti prin nici o amenințare sau ademenire a face să nu facă cauză comună cu Românii și Slovaci.

De geaba te muncești, ministrule, chiar în ajunul carierei tale strălucite de împăciuire prin călătorii caraghioase.

Din temnița Seghedinului.

„Prin grădina 'n Seghedin
Plâng frunzele de iasmin,
De răsună ulița
Și tremură temnița.”

Întădăver frunzele de iasmin din curtea temniței, fiind martori oculari multelor suferințe și nedreptăți ce au să îndure mult iubii nostri martiri, plâng duios și din zi în zi tot mai jalnică și plângerea lor.

Suferințele și nedreptățile, pe care luptătorii nostri le suportă cu rezignațiune, devin tot mai simțitoare. Precum se vede, justiția maghiară și-a pus de gând ca cu timpul, într-un tact „crescendo” să prefacă temnița de stat într-o adevărată temniță ordinară, ca astfel să-și arete iubirea nemărginită ce o are față cu conducătorii poporului românesc, care au avut curajul a lucra neobosit pentru recăștigarea drepturilor mult cercatei noastre națiuni.

Luna trecută, atotputernicul Hatzinger a făcut arătare ministrului de justiție că condamnații vorbesc unii cu alții pe ferestri, ceea ce „Măria Sa” susține a fi abuz față cu ordinațiunile ministeriale, care interzic conversarea prizonierilor din diferite departa-

mente, deși nici într-un punct al ordinațiunilor carceriare, puse pe părete în fiecare departament, nu este oprită conversarea. Când se provoacă întemnițării nostri la această împregiurare, „fugămfatul mongol” drept răspuns, cu o mândrie oarecare zice: „Hdt én nem vagyok szabdy!” „Dar eu nu sînt lege?” — Adevărat d-sa nici decît nu s'ar supăra, dacă întemnițării nostri ar primi toate cele ce poruncește el de „bani buni” și s'ar supune orbiș ordinațiunilor d-sale.

E mirare însă, că ministrul la arătarea directorului, până azi nu a răspuns nimic!

În ordinațiunile carceriare se zice lămurit: „peste zi prizonieri se păzesc mai mulți laolaltă”, adevărat nu e permis a fi un singur prizoner într-un departament. Durere însă, că această ordinațiune e numai pe hîrtie!

Iubitul nostru condamnat dl. Coroianu, a treia parte a osîndeii suportate a petrecut-o singur în departamentul său. Asemenea iubitul nostru președinte Dr. Rațiu, precum și neînfrîntul Dr. Lucaci, sînt mai tot singuri în departamentele lor separate.

În timpul mai recent soartea de a fi singur într-un departament a picat earăși pe Dr. Rațiu. Venind directorul în temniță, — să mai controleze bag-seamă, — iubitul nostru, președinte l-a întîmpinat cu cuvintele: „Acum eu sînt orfanul temniței!” Deci să ne închipuim starea sufletească a iubiiților nostri martiri, care sînt siliți a petrece singuri, zile, ba chiar săptămîni întregi, fiecare separat, între cei patru păreți.

O nedreptate mare sufer întemnițării nostri și prin aceea, că nici într-un punct al ordinațiunilor carceriare nu se amintește ordinea și modul, în care au să participe prizonierii la serviciile dumnezeiești, care se săvîrșesc în capelle din temnița ordinară pentru toate confesiunile separat. Indivizii aparținători unei confesiuni din departamente deosebite, numai la a doua-treia Duminecă pot lua parte la serviciul divin. Deși învătătorul Crăciun, care ținînd la chemarea sa ar dori să cerceteze biserica regulat, a trimis ministrului de justiție plînsuarea contra acestei proceduri, „răspuns ca în palmă!” „Hosen-trager-ul” nu se îngrijește ca salele de cercetare să fie seara iluminate, adevărat nu dă lampe; deci mult stimulează familia a dl. Dr. Rațiu și Dr. Lucaci, precum și alți cercetători, care au bilete de cercetare până la 5 oare d. a., sînt siliți a petrece timpul de seară, cu iubiiții nostri martiri în întunec:

Multe la număr sînt nedreptățile, care le sufer bravii nostri luptători. S'a îngrijit guvernul ca să croască reguli excepționale pentru temnița de stat din Seghedin, ca astfel martirii națiunii române să simtă că de bine asprimea pedepsei și când vor eși din temniță să fie frînți atât sufletește cît și trupește.

În mijlocul multelor suferințe ale iubiiților nostri întemnițați mai au și puține oare plăcute. Matroanele române: Doamna Rațiu și doamna Lucaci, gentilele domnișoare Felicia și Dorina Rațiu, precum și mult stimata familie Oniț, care zi de zi cercetează pe iubiiții nostri, le cauzează ore plăcute și mîngăiere. Acestor inimi nobile, care sînt părășite suferințelor ce le îndură martirii nostri întru eluptarea drepturilor noastre naționale, le dătoază întreaga națiune română cu înaltă stimă și neclintită iubire.

Trist destul, nu e așa? — Rămăi cu bine iubito; vino cît mai iute! Această scrisoare m'a neliniștit mult. Căci îmi e aproape ca o soră. Deși sîntem aproape de aceeași etate, totuși iubirea mea față de ea e mestecată cu un fel de sentiment de mamă. Frumoasele evenimente ce-i stau în cale, mi-au cauzat bucurie, dar și grije. Aș dori foarte mult să fie cît se poate de fericită o merită atât de mult, iubita fetiță! e un naturel atât de apropiat, așa de grațios și sincer! Deși e o mică nebutnică, dar inima îi e curată și bună, și simte adevărat, și totdeauna e gata pentru sacrificii, și căință. Are ceva în ea, ce-i place și ei să susțină, ceva îngănesc și diabolic, dar preponderază îngănescul. Pentru aceste fete sburdălnice, gingașe, vioaie e mai necesar să facă o căsătorie fericită, să fie iubite sincer și bine conduse, ca pentru unele femei.

De aceea mă cutremur de responsabilitate ce mi-a impus o încrederea ei plină de iubire; căci sînt încă prea tînră și prea neexperimentată, pentru a face alegerea, dela care va depinde fericirea vieții ei. La tot cazul, voui dedica cu conștiință toate puterile mele acestei teme. Cred că pentru ea voi fi mai alegătoare ca pentru mine însămi. Să grijașcă numai domnia de Valnesse... Curînd va veni îngănelul suprem cu sabia de foc, care păzește porțile raiului.

(Va urma)

P. S. — Pelîngă toate acestea sîrmanul meu Roger trăește, misantrop și sinistru, în turnul lui, pe care îl părăsește numai pentru a se plimba cu o trăsura de coși, la care sînt înhamăți o păreche de cai sîlbatici. Mătușa mea susține că-și alege intenționat asemenea cai, pentru-că își caută moartea...

În orele de preumblare iubiiții nostri martiri prind ocaziunea a-și face distracție cu „Matyi” și „Lidi”, doi iepurași, unul sîlbatic, celalalt domestic, care prin prezentarea lor comică, când într-un unghi când în celalalt al curții și prin fuga lor figurată, au atras asupra-le interes viu din partea tuturor.

În orele de seară cauzează distracție întemnițătorilor Crăciun cu cîntarea, dela care Molnár, un Ungur de treabă, a și învîțat două cîntări românești.

Adese-ori răsună prin zidurile temniței doine și cîntece naționale românești.

Aceasta este viața normală a conducătorilor nostri, sînt însă alte momente cari agravează în grad potență situațiunea nefastă de azi. Guvernul maghiar a pus, sabia lui Democle” pe capetele dl. Dr. Lucaci și a dlui Coroianu, prin niște procese, cari încă nu sînt finite și în urma cărora neînfrîntul Dr. Lucaci poate fi escortat încă în temniță ordinară; ear' dl. Coroianu deși a dovedit tribunalului din Cluj cu argumente zdrobitoare nevinovăția sa, la pertractarea finală a cunoscutului său proces criminal poate să aibă încă de lucru cu juzii dela Cluj.

Bărbații nostri au luptat luptă dreaptă și legală; la aceasta aderează întreg poporul român. Suferințele lor sînt suferințele poporului român și toate șicanele cari li-se fac sînt adînc simțite de acest popor.

Martirii nostri aibă consolarea, că și-au făcut datoritițele ca demni fruntași ai unui popor conștiu de sine, de drepturile sale și rîvnitori spre libertate deplină națională; ear' poporul român se învețe dela acești apostoli ai libertății, cari s'au jertfit și sînt gata a îndura cu fruntea senină și deschisă, fără șovăire toate primejdiile cari mai pot să urmeze.

Din parlamentul maghiar.

— Ședința dela 10. Dec. n. —

Primul ministru Wekerle declară, că proiectele de lege religioare au obținut sancțiunea Preaînaltă și au sosit deja la Budapesta. În urma acestei declarațiuni întreg partidul guvernamental se ridică în picioare, isbucind într-un întreit strigăt de „Ejen”, în vreme-ce publicul de pe galerie aplaudă. Primul ministru protestează apoi în contra acusei aduse contelui Kálnoky, că acesta a întârziat prin amestecul său în afacerile interne ale Ungariei sancțiunea. Aceste acușării speră, că vor înceta acum. Kálnoky nu s'a amestecat nici-cînd în afacerile interne ale Ungariei. Presupunerea, că s'ar intenționa inaugurarea unei noue direcțiuni politice, e falsă. Nu se află nici un factor politic în cameră, care ar sprigini așa ceva. Garanția pentru menținerea direcțiunii actuale o privește nu numai în cameră, ci în întreaga opinia publică nefalsificată. Wekerle asigură, că guvernul, ori stă aici ori nu, va sprigini în totdeauna această direcție. Încît privește punerea chestiunii de încredere, trebuie lăsat guvernului a alege însuși timpul potrivit pentru aceasta. Căta vreme guvernul și parlamentul se bucură de încrederea M. Sale, nu e de lipsă a se pune chestiunea de încredere.

Discursul lui Wekerle a fost primit cu vii aplauze și strigăte sgomotoase de „Ejen”.

Trist destul, nu e așa? — Rămăi cu bine iubito; vino cît mai iute!

Această scrisoare m'a neliniștit mult. Căci îmi e aproape ca o soră. Deși sîntem aproape de aceeași etate, totuși iubirea mea față de ea e mestecată cu un fel de sentiment de mamă. Frumoasele evenimente ce-i stau în cale, mi-au cauzat bucurie, dar și grije. Aș dori foarte mult să fie cît se poate de fericită o merită atât de mult, iubita fetiță! e un naturel atât de apropiat, așa de grațios și sincer! Deși e o mică nebutnică, dar inima îi e curată și bună, și simte adevărat, și totdeauna e gata pentru sacrificii, și căință. Are ceva în ea, ce-i place și ei să susțină, ceva îngănesc și diabolic, dar preponderază îngănescul. Pentru aceste fete sburdălnice, gingașe, vioaie e mai necesar să facă o căsătorie fericită, să fie iubite sincer și bine conduse, ca pentru unele femei.

De aceea mă cutremur de responsabilitate ce mi-a impus o încrederea ei plină de iubire; căci sînt încă prea tînră și prea neexperimentată, pentru a face alegerea, dela care va depinde fericirea vieții ei. La tot cazul, voui dedica cu conștiință toate puterile mele acestei teme. Cred că pentru ea voi fi mai alegătoare ca pentru mine însămi. Să grijașcă numai domnia de Valnesse... Curînd va veni îngănelul suprem cu sabia de foc, care păzește porțile raiului.

(Va urma)

Ziarul unei femei.

— Roman —

De

Octave Feuillet.

Tradus de Lucreția Popescu.

(Urmare.)

Capitolul III.

28 Maiu.

Azi-dimineață am primit o scrisoare dela Cécile, prin care îmi arată viața din Louverey într-o lumină nouă mai puțin mohorâtă, și tocmai de aceea pentru mine mai puțin atracțioasă. Sună astfel:

Castelul Louverey, 27 Maiu.

Iubita mea Charlotte, vei tremura în internul tău... a fost o cursă! — În cine să mă mai încred pe viitor?... Tatăl meu... mătușa mea... care amîndoi s'au bucurat de stima generală și până azi au dus o viață nepătată, au putut conspira la un atac sinistru, în contra unui copil slab!

„Era Luni seara — la cinci cîsiuri. „Sosise la gară unde, între altele, se află un orb, care cîntă la flageoletă marseilaisa, — și-le spun acestea, fiindcă sigur la gară aceasta te vei da jos, ear' nu la alta; așadar' sosesc la gară și mă arunc în brațele mătușii mele: Bună ziua, iubită mătușe!” — „Bună ziua, iubită nepoată!” — Ne suim în trăsura... Nu schimbăm încă trei vorbe, și presimțim, că în aer zace o mistificare... per-

plexitatea aparentă a mătușii mele, vorbe taine, cuvinte semnificative... „Sînt cîtiva musafiri în castel... li-a fost frică, că m'aș fi plictisit prea mult, în așteptarea prietenei mele Charlotte...” „Dar, iubită mătușică, cum ai putut crede...?” „Au pofit o mică societate, potrivită cu etatea mea... două dame tinere, rudeniile răposatului domn Louverey, doamna de Sauves și doamna de Chagres...” „Îți mulțumesc, iubită mătușică!” „Apoi pe bărbaiții acestora...” „Bravo, iubită mătușică!” „Afară de acestia, încă pe frații celor două dame... doi tineri foarte fercheși... fercheși de tot...” (zis aparte) „Hm! hm! (Tare cu indiferență) Adevărat, iubită mătușică?” — „Spune-mi, fetițo dragă, ți-ai adus și haine frumoase?” „Numai obicnuite, mătușică... am fost departe a presupune, că ai musafiri.” „În etatea ta ar trebui să fii pregătită la toate, fetițo!...”

„Înțelegi tu, frumoasa mea? observi, unde tinde complotul? Te-ai luminat?”

„În sfîrșit sosim în curtea castelului: acolo se află un loc cu lebede, la al cărui țărm, doamnele de Sauves și de Chagres cu bărbaiții lor și cu distinși lor frați formau o grupă familiară interesantă. Salut, roșesc, sar din trăsura, îmbrățișez pe cele două dame și alerg să-mi schimb toaleta, pe cînd în urma mea se repeta ecoul: „E încântătoare!... ce încântătoare e... e într'adevăr încântătoare.”

„Prepusul meu, care mi-se deșteptase din prima oră, în decursul serii, al zilei urmă-

toare și al tuturor celorlalte zile, numai se întări. Mohoritul castel al mătușii mele, se schimbă deodată: a devenit un loc de plăcere, un castel fermecat, locuința zinelor prietenoase și scena turnierelor cavalești — un parfum nepronunțat de flori de portocali umple aerul. Dimineața plimbări, la dejun cavalcade, seara dans și deslăgări de șarade și alte asemenea. Însami eu sînt desmerdată, giugulită, divinisată. Inclinațiile mele, cele mai tăcute dorințe îmi sînt înțelese, ghicite și împlinite, înainte de a le fi pronunțat. Este o concurență într'adevăr mișcătoare... Îmi doresc în secret un buchet de camelii! — este aici! — un pompadur cu boissier! — este aici! — un papagal în colorile focului! — aici e un papagal în colorile focului! — O colivie de aur pentru acesta! aici e o colivie de aur! — luna! — aici e luna!

„Vezi de aici, iubito, ce curios stă lucrul... Nici o umbră de îndoială nu mai poate fi! Necredincioasa mea mătușe și criminalul meu tată au hotărît să mă mărite cu ori-ce preț. Sînt doi pretendenți, dintre cari sînt siliți să aleg. Dă-mi voe să ți-i prezintez — D-na de Sauves și d-na de Chagres, ambele au câte un frate, și amîndoi domnii cari sînt veri, au același nume de familie. — Dl. René și dl. Henri de Valnesse. Aici e tocmai locul să-mi reamintesc paralele istorice cu cari ai brillat tu odinioară în schim, între Carol al V-lea și Francisc I. de exemplu, îți mai aduci aminte? — Dacă unul era mai bun politician, celalalt era un răs-

Din România.

(Studentii și parlamentul).

Contra brutalităților cu care poartă din București a oprit la 14 Septemvrie a. c. manifestația la statua lui Mihail-Viteazul, arangiată de studenții universitari, reîntorși dela congresul din Constanța, comitetul național al studenților a elaborat un Memoriu de protestare, adresat corpurilor legiuitoare.

Acest Memoriu a fost prezentat Joi în 6 Decemvrie în cameră prin dl deputat Ionel Grădișteanu, în senat prin dl senator Seferdache. Fiind Memoriu ținut în formă de petiție, amândouă camerele l-au predat comisiilor de petiții, dintre care comisia de petiții a camerei s'a și pronunțat a doua zi, propunând, prin raportorul său dl A. Cuza, respingerea petiției, sub cuvânt că comitetul studențesc, nefiind o autoritate recunoscută, legea nu-i dă dreptul să petiționeze în numele altora. Guvernul a acceptat acest punct de vedere și astfel petiția a fost respinsă. Cu toate acestea parlamentul și guvernul României nu vor scăpa de discuțiunea acestei afaceri, căci numai decât dl Ionel Grădișteanu a declarat, că va aduce de nou Memoriu studențesc înaintea camerei, în formă de interpelație. Senatul încă nu s'a pronunțat asupra Memorului.

Din expunerile calde și patriotice, cuprinse în acest Memoriu, dăm următorul extras:

România a devenit centrul de gravitație, stăruind în gîrul căruia se învîrtesc acțiunile, aspirațiunile spre libertate și progres ale fraților noștri de dincolo de regat.

Deci, ca fii ai Românilor liberi, cari am înțeles idealul visat de marii bărbați ai Românilor, nu facem o faptă nenaturală și condamnată, când invităm pe frații noștri de dincolo, studenți ca și noi, să participe la congresul nostru din Constanța și de acolo să vină a vizita capitala României libere.

Întrucât oare, dle președinte, invitarea ce am făcut-o colegilor noștri, de a veni să viziteze capitala țerii noastre, de a admira instituțiile noastre culturale, libertățile noastre, progresele servite de noi, pe cari în cea mai mare parte le datorăm părinților lor, întrucât oare acestea amenințau pacea europeană (?)...

Întrucât oare era jignită susceptibilitatea Maghiarilor, pentru-ca să fie motivată trimiterea de agenți, cari, când cu ademeniri, când cu amenințări de baionete, ori cu expulsiune, se silească pe colegii noștri a părăsi țeara, a nu mai veni în capitală?

Prin ce oare se pot motiva obstacolele felurite ce s'au pus nou și colegilor noștri în tot drumul dela Fetești la București?

Pentru-că veniau Ardeleni și Bucovenieni, supuși statului vecin? Dar cei din București trebuiau s'o știe dela agenții pe cari l-au trimis, că colegii noștri de peste munți au declarat hotărât că renunță de a merge la statua lui Mihail-Viteazul și a depune coroane. Trebuiau să știe aceasta cei-ce au pus baionetele să ne țină în piept?

Ajunși în București, știți, dle președinte, cu ce sălbătăcie au fost primiți fiii nenorociților Români de dincolo, sălbătăcie desăvârșită de poliție, prin ordinul nu mai știm al cui.

Sîntem bătuți, umpluți de sânge, și tot noi sîntem acuși că am călcat constituția! Dar bine, întrucât oare se călca constituția prin faptul, că se depuneau coroane de către noi, studenții din regat, strălucitului erou român? Constituția oprește oare depunerea de coroane pe monumentele publice? Ar fi de rea credință, cine ar susține aceasta. Pentru-ce dar s'a încercat statua cu soldați și gardiști, cari ne opreau a depune coroane? Pentru-ce am fost loviți mișelește la întunec? Pentru-ce în urmă, când am cerut dreptate, am fost batjocoriți, urmăriți, persecutați?

Ni-s'a adus acușiunea, că prin agitațiile noastre am făcut politică de partid.

Dar oare, dle președinte, a depune coroane lui Mihail-Viteazul e a face politică de partid? Oare a cere dreptate, pentru-că am fost bătuți, înseamnă a face politică ostilă guvernului? Și când, în cas extrem, refuzându-ni-se dreptatea, vrut-am a sili pe vinovați ca să ni-o dea, adresându-ne țerii, aceasta înseamnă a face politică de partid? Va să zică, din moment ce nu ești înregistrat în vr'un partid politic, ori-ce 'i-s'a ar întempla, ori-ce ai suferi, n'ai voie să te jeluiești, n'ai voie să ceri dreptate, căci făcînd aceasta, faci politică de partid. Crezut-am, dle președinte, că și studenții au drept la ocrotirea legilor în țeara aceasta.

Și ei, colegii noștri transcarpatini, tot politică de partid făceau când veniau să admire capitala României libere?

Sîntem acuși că facem politică ostilă guvernului! Dar, dle președinte, ce avem noi cu guvernul, de ne acuză că-i sîntem ostili? Studenții nu pot, nu trebuie să fie nici pentru nici contra vre-unui guvern, să fie bine știut. Dar e arăși, bine se știe, că nu va avea dușmani mai aprinși decât studenții cel care va încerca să pună stăvile mișcării noastre pentru naționalitate.

Și când Ungurii își permit să ne pretindă nouă, ca să schimbăm manualele de geografie și istorie în scoalele noastre, măcar atât fie-ne și nouă permis, în țeara noastră, ca să ne iubim și să ne manifestăm iubirea pentru frații noștri în suferință.

Ca guvern sau ca partid politic va fi fiind greu să te dedai cu desăvîrșire mișcării naționale; ca student însă poți, ai chiar datoria să te consacră, pe lungă studiu, și mișcării naționale; căci studentul e independent de ori-ce partid politic, și așa trebuie să fie. Nenorociți sînt acei studenți, cari nu știu a-și păstra neștirbită libertatea lor de simțire și de gândire!

Depunerea de coroane la statua lui Mihail-Viteazul era o manifestațiune națională destul de liniștită. De ce dar s'a oprit? De ce nu s'au pus obstacole la meetingul dela 14 Iunie, când s'a făcut un apel la dreptatea Europei, contra Maghiarilor, și totuși ar fi de rea credință, cel-ce ar atribui acestui meeting caracterul irredentist. Ear depunerea de coroane lui Mihail-Viteazul era irredentism? Doară nu se va susține că Mihail-Viteazul a fost vr'un șef de irredentisti!

Oprindu-se în sânge această manifestațiune, e vedit lucru, că a fost o încercare desperată de reprimare a mișcării naționale, reprimare care a dus pe câțiva dintre colegii noștri prin spitale și închisori.

Și în urma tuturor acestora ni-se pretinde să stăm liniștiți, să stăm indiferenți!

Dar cum să fii senin și liniștit, când vezi pe fratele tău lovit, expus la asasinare? Cum poate rămâne indiferentă o inimă românească, când i-se impune cu forță să abdică la fireasca iubire de frate? Ar trebui să fim nici tineri, nici Români, nici oameni ca să nu ne mișcăm.

Ear' concludia și petitul cu care Memorului s'însușește, sună astfel:

De aceea noi am crezut a fi cu cale să ne adresăm și corpurilor legiuitoare ale țerii noastre în speranță, că reprezentanții țerii vor găsi în patriotisul lor mijlocul de a vesteji actul brutal al forței publice din noaptea de 14 Septemvrie, că ne vor da o satisfacțiune, ori-care vor crede de cuviință și că prin energia blamului, vor șterge pata adusă onoarei naționale. Faceți așa ca să se știe, că în România solidaritatea în suferință cu frații subjugăți nu e o crimă și manifestațiile aduse eroului românismului de tinerimea universitară nu se confundă cu scandalele de stradă, pe care forța publică trebuie să le reprime.

Primiți, vă rugăm, domnule președinte, asigurarea prea deosebitei noastre considerațiuni.

1894 Noemvrie.

În numele studenților:

Comitetul național studențesc:

I. Anghelescu, N. Brânzeu, G. Cristescu, Al. Gădei, C. Ionescu, D. Ionescu-Braila, A. Muștescu, N. Oroveanu, Petre M. Petrescu.

CRONICĂ

Maiestatea Sa Împărăteasa Regină, după-cum se anunță din Algeria, a sosit zilele acestea acolo pe bordul unui vapor transatlantic.

Adresă de felicitare Excelenței Sale dlui Dr. Victor Mihail. Din Lăpușul-român primim următoarea adresă către noul metropolit gr-cat. român: „Iubirea clerului și poporului român V'a ridicat la înaltul grad bisericesc! Dumnezeu Vă prelungească firul vieții întru mulți ani spre fericirea Sionului clerului și poporului român! Să trăiești, înalt Preasfințite Părinte! Iosif Nemeș, cooperador gr-cat.“

Pentru tombola din București. Azi a venit la redacția noastră țeranca Ana Coman născută Cică din comuna Roșia-săsească și a adus un prea frumos covor țesut cu flori și diferite ornamente. Ni-a spus că a lucrat nopți întregi numai ca să isprăvească curînd, să poată contribui și ea la marelui și nobilul scop. Ne-a pătruns mult această curată iubire de neam. Covorul a fost predat societății d'zoarelor române din Sibiu, de unde va fi trimis la destinațiune.

Prigonirile continuă. Azi a fost citat maintea judecătoriei din Sibiu învătătorul Zacharie Pop din Beșimbac, acuzat cu delictul transgresiunii în contra statului, va să zică pentru-că a culestat să se încingă cu breu din colorii românești. Judecată încă nu s'a adus, ci pertractarea s'a amnat până-ce vor cita pe mai mulți ca martori.

Rețeaua de telefon în Ardeal. Ieri în 10 Dec. n.s'a dat folosinței publice instalațiunile de telefon din comitatele Turda-Arieș, Alba-Inț, Târnava-mică și Hu-

nedoara. Această legătură telefonică cu orașul Cluj e introdusă mai mult pentru serviciile administrative, decât pentru folosința publicului. Ceea-ce apare și din lista abonților la telefon, publicată de ziarul „Ellenzék“ în fiecare comitat sînt abonate numai oficiile pretoriale, magistraturele orașelor, toate oficiile administrative precum și casarmele gendarmerești. Pentru folosința telefonului s'au stabilit următoarele taxe: Oficiile pentru o taxă anuală de 60 fl. pot să folosească telefonul liber ori-cînd. Privății pe teritoriul aceluiași comitat pe timp de 5 minute 30 cr., dintr'un comitat într'altul pe 5 minute 50 cr. Pe timp de peste 5 minute taxa vorbirii e 1 fl.

Ironie. În „Ellenzék“ cetim: „Dr. Fischer Lajos, pornind dela principiile egalității de drept al libertății, în consecință cu acestea își ridică păharul pentru—procurorul-suprem“. Această ironie a avut loc la banchetul advocaților din Cluj.

Societatea academică „Academia ortodoxă“ din Cernăuți în ședința sa generală din 29 Noemvrie 1894 s'a constituit pe anul administrativ 1895 în următorul mod: Președinte: Ilie Verbovski; secretar I: I. Ambrosie Popovici, secretar II: George Agapi. Secția literară: Președinte secț. și vicepr. I: Lazar German, adlatul I. și bibliotecar: Vasile Telievi, adlatul II. și controlor: Anton Tofan. Secția musicală: Președ. secț. și vicepr. II: Vasile Velehorsi, adlatul I. și cassar: Leon Abager, adlatul II. și econom: Dionisie Ursuleac. Comisia revizătoare: Ioan Tonigari, Cornel de Barbier și Ipolit Galln, toți stud. teologi.

„Biblioteca de popularizare pentru răspîndirea în România a traducerilor celor mai însemnate scrieri literare, științifice și artistice ale celor mai renumiți autori străini“ este titlul unei publicațiuni, care va începe să apară dela 15 Decemvrie viitor.

Biblioteca de popularizare va publica la fiecare 15 zile un volum de 7 coale de câte 16 pagini format 8' cuprinzînd una sau mai multe scrieri ale aceluia autor și formînd o operă completă.

Ceea-ce va face de sigur succesul acestei publicațiuni, va fi pe lungă un conținut ales, pe lungă o traducere exactă într-o limbă română curată, pe lungă un tipar îngrijit și un format frumos, ieftinătatea neasemenată a volumelor. Într'adevăr, prețul unui volum de 7 coale va fi numai 30 de bani.

Biblioteca de popularizare este întreprinderea comună a confratelui I. Husar și a cunoscutei tipografii editoare Ralian și Ignat Samitica din Craiova.

Vom reveni cu amănunte. Până atunci urăm succes noiei publicațiuni.

O victimă a cultului kosuthist. Sublocotenentul în rezervă Ludovic Leopold, din regimentul de artilerie nr. 12 a fost de gradat de către tribunalul de onoare militar la rangul de artilerist din cauză că a luat parte în mod demonstrativ la manifestațiile de dolu pentru „Sfântul“ dela Torino. Ministerul de război a confirmat sentința tribunalului de onoare.

Căsătoria ducelui de Orleans. „Salonblatt“ din Viena aduce știrea, că ducele Louis Filip de Orleans se va căsători în curînd cu fiica ducelui de Parma, sora soției principelui Bulgariei.

Posta redacțiunii.

Dlul A. I. Or-m. Primit. Mulțumim. Se va publica.

Din public.*

Mulțumită publică.

Neputînd mulțumi fiecărui în particular, rog pe toți acei stămați amici și cunoscuți, care cu ocaziunea încetării din viață a scumpului meu soț, și-au exprimat condolențele ori au luat parte la înmormîntare, ca să primească pe această cale innumera mea mulțumită.

Deva, 9 Decemvrie 1894.

Ved. Lucreț a C. Olariu.

Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Budapesta, 11 Decemvrie nou. (Camera deputaților) Pe stradă era îngrămadă o mare mulțime, care salută pe Wekerle la sosire cu strigăte sgo-motoase de „Ejjen“.

La ordinea zilei e desbaterea asupra proiectului de lege despre indemnitate. După-ce oratorii ce erau prenotati au renunțat la cuvînt, presidentul a închis desbaterea. Referentul Hegedüs ține apoi discursul final. Helfy declară, că a spriginit totdeauna politica bisericească liberală. Partidul său încă a contribuit la triumful reputat ieri de guvern. Susține însă cu toate acestea rezoluțiunea.

La dorința partidului liberal urmează votarea nominală. Proiectul de lege despre indemnitate a fost primit cu 205 contra 90 voturi.

Bibliografie.

Spre știință.

Când m'am decis a scrie activitatea publică de 9 ani a părintelui Dr. V. Lucaci în formă de roman sub titlul: „Moara din Șești“, m'au îndemnat următoarele considerații.

După modesta-mi opiniune, activitatea acestui bărbat am crezut că merită să fie eternizată.

În această formă scriitorul se poate mișca pe un teren mai vast și mai bogat și nu este expus așa ușor la șicanele vrășmașe, de cari ni-se impune a fi atenți.

Acest mod de scriere este cu mult mai atrăgător, încât pe lungă partea pur serioasă se poate da teren liber și fantasiei, simțimentului și judecății autorului.

Apoi este constatat, că juneia, — această speranță a viitorului — se alipește cu mai multă însușire și iubire de cetit, dacă sufletul ager, inima virgină găsește episoade conforme geniului său de gândire.

Tinerimea noastră, — pentru a cărei fericire, eroul din acest roman s'a luptat și se luptă cu atîta abnegațiune, devotament și curaj, va găsi un ideal pentru viața publică.

Încât despre valoarea scrierii aceea i-se dă lucrării, prin idea originală și adevărată.

Mai ales am pus mare pond în scriere ca moralul, care dă fundamentul, tăria și durabilitatea vieții naționale și individuale să treacă, ca niște fire de mătășă printre țesătura unui val de pânză, — peste întreaga lucrare.

Avînd eu adunate toate datele și cunoscînd foarte deaproape, așa zicînd: ca fiul pe părinte, — cred a face un bun serviciu, când în această formă îmbrăcat în costumul roman cității zugrăvesc un tablou despre faptele unui bărbat, care a la apreaia nu cade în sfera mea de activitate.

Întreg romanul se extinde pe 72 coale tipar împărțit în 3 volume câte de 24 coale tipar unul, sau 6 tomuri, costînd fiecare tom câte 2 coroane. Procurat anticipativă costă 10 coroane. Pentru România 3 lei câte un tom, eară anticipativă procurat 15 lei întreg opul: cu porto de aici plătit. Primul tom deja a și eșit de sub tipar, se poate procura dela subscrisul

Satonou-de-sus p. Nagybanja.

Cu deosebita stimă:

Ioan Costin, preot român.

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiu. Dola 11 Dec. n. Grâu frum. 76 până 80 chilo d. 4.70 până 5.30, grâu mestecat 71 până 74 chilo d. 3.91 până 4.50, secară 70 până 74 chilo d. 3.20 până 3.50, orz 62 până 68 chilo d. 3.60 până 4.00, ovăș 42 până 48 chilo d. 2. — până 2.40, cînăuș 70 până 74 chilo d. 4. — până 4.40, mslău 78 până 82 chilo d. 4. — până 4.50, cartofi 68 până 70 chilo d. 1.80 până 1.50, seminț de cânepă 48 până 50 chilo d. 4.30 până 4.80, mazăre 76 până 80 chilo d. 6 — până 6.50, linte 78 până 82 chilo d. 7.50 până 8.50, fasole 76 până 80 chilo d. 6 — până 6.50, pîsat de grâu 100 chilo d. 13. — până 14. —, făină nr. — d. 13. —, făină nr. 12. — d. —, făină nr. 10. — d. —, făină 100 chilo d. 60. — până 63. —, unsoră de porc d. 58. — până 61, sîn brut 100 chilo d. 20. — până 22. —, sîn de lumbi d. 33. — până d. 34. —, lumini țu-nate de sîn d. 38. —, până d. 40. —, sâpun d. 20 până 3. —, fîn 100 chilo d. 1.7 — până 2. —, cânopă d. 35. — până 36. —, lemne de foc ocașe m. cub. d. 8. — până 3.25, spiri p. 100 l. % 54 — până 57 cr., carnea de vită chilo 52 cr. până 61, carnea de vitel 44 până 50 cr., carnea de porc 44 până 51 cr. carne de berbec — 56 până 38 cr., ouă 10 cu 80 cr

Oălindarul țilei.

30 Noemvrie (12 Decemvrie) 1894.

Iulian: † S. Apost. Andreiu.

Gregorlau: Maxentiu.

Soarelei răzăr 7.46 spune 3 29 m

Buletin meteorologic.

Sibiu, 11 Decemvrie n. 12 oare dimineața.

Observat	Diferența din prezidi	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vîntului
720.4	-7.1	-5.3	+5.4 — 1.2	SO

Din țeară 9 Dec. n. 7 oare dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul direcția	tăria
Budapesta	767	+ 1.6	—	1
Sătmar	719	+ 2.4	SO	1
Cluj	769	- 4.4	—	2
Orșova	768	- 1.2	NO	3
Arad	769	+ 0.6	SO	3
Panclova	767	+ 1.1	SO	—

Teatru orășenesc.

Mercuri în 12 Decemvrie 1894:

„Der Obersteiger“.

Operetă în 3 acte de Carol Zeller.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 9 Dec. n. 1894.

Stămîniș	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela
Grâu				
Bănkănesc nou	75	76		
Grâu dela Tisa	75	76		
Grâu „Pesta“	75	76		
Grâu de Alba-Rog	75	76		
„Bacica“	75	76		
Grâu ung. de Nord	75	76		
Stămîniș, vechi ori nou				
Secară		70-72		5.35
Orz		60-62		5.60
de nutreț		62-64		6.25
de vînare		64-66		6.80
de bore		68-70		7.15
Ovăș		80-81		6.90
Cînăuș (porumb)		76		6.50
de alt soi		76		6.40
Meiu				6.60
Hirgă				6.60
Grâu		7.12		7.13
Sept-Oct.		6.79		6.80
Mart-Apr.		6.14		6.15
Mai-Iun.		5.93		6.15
Iul.-Aug.				6.15
Oct.				6.15
Produse diverse				
Sem. de trif.		40.-		46.-
Lucorăi ungurească		57.-		65.-
rafinat		49.-		49.50
de la Pesta				
dela țeară		48.-		49.-
sventat				
afumat		875		9.-
Său		13.-		13.25
Prune		12.-		12.25
Lăctar				
slavon, nou				
bănkănesc				
brut				
Miere				
galbină străcurată				
de Rosenau				
Ceară				
Spiri				
brut				
Drojdințe de spiri				

Cursul pieței din Sibiu.

Din 11 Decemvrie r. 1894.

Hărție-monetă română	Cump. 9.79	vînd. 9.90
Lire turcești	11.15	11.20
Imperiali	10.-	10.10
Roble rusești	1.32	1.50

Bursa de Budapesta.

Din 9 Dec. n. 1894.

Renta de aur ung. 6%	128.70
de aur ung. 4%	97.60
val. cor. 4%	128.-
Imprumutul căilor ferate ung.	128.-
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	125.-
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	104.75
Bonuri rurale ung.	98.-
croate-slavone	98.50
Obligațiunile desp. regalilor	100.50
Imprumut cu premiu ung.	169.-
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	142.-
Renta de hărție austriacă	99.75
de aur austriacă	99.75
de aur austriacă	124.25
Losurile austriace din 1860	105.-
Acțiunile băncii austro-ungare	105.-
de credit ung.	—
„Albina“	100.75
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.90
Napoleon-d'ori	9.92
Mărci 100 imp. germane	61.10
Londra 10 Livres sterlingi	124.60

Bursa de Viena.

Din 9 Dec. 1894.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	128.85
Renta ung. v. c. 4%	97.95
Imprumutul căilor ferate ung.	128.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-e emis une)	125.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	102.13
Bonuri rurale ung.	97.60
„ „ create-slavone	—
Imprumut cu preamiu ung.	159.—
Actiuni pentru regularea Tisei și Seghedin	142.75
Renta de hârtie austriacă	100.05
„ „ argint austriacă	100.—
„ „ aur austriacă	124.15
Losuri austriace din 1860	162.75
Acțiunile băncii austro-ungare	104.7—
„ „ de credit ung.	49 / 25
„ „ de credit aust.	396.80
Argintul	—
Găbeni împărătești	5.87
Napoleon-d'ori	9.91
Mărci 1/10 imp. germane	61.17
Londra 10 Livres sterlingi	184.60

Publicațiune.

În 17 Decembrie a. c. la 9 oare a. m. se va ține licitațiunea exarândării cuptoarelor de var.

Tot în sus menționată zi se va exarândă măcelăria comunală: în cancelaria comunală, ambele pe un period de 3 ani. [2349] 3-3

Condițiunile de licitațiune se pot vedea în cancelaria comunală în oarele oficiale.

Orlat, în 7 Decembrie 1894.

Primăria comunală.

În atelierul „Institutului Tipografic” din Sibiu se caută

Culegători-tipografi.

Condițiune sigură.

La „Institutul Tipografic” din Sibiu se află de vânzare:

PORTRETUL

dlui Dr. Vasile Lucaciu.

Un tablou în mărime de 38x28 cm.

Preț 50 cr.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

de un efect excelent la morburile de stomac, un medicament indispensabil de casă și popular demult cunoscut la

lipsă de apetit, slăbirea stomacului, răsuflare a miros greu, blesare, rigăleală acra, colică, arsuri în gât, producere peste măsură de flegmă, gâlbănare, greață și vomare, cărcei de stomac, scaun tare și cenșificatiune.

Și la dureri de cap, încălcarea peste măsură a stomacului cu mâncări și beuturi, la limbrici, morburile de ficat și hâmorhoideale un remediu vindecător probat.

La morburile numite, picăturile de stomac Maria-Zell s'au dovedit de mulți ani ca cele mai bune, ceea ce confirmă sute de atestate. Prețul unei sticle dimpreună cu îndrumarea cum să se folosească 40 cr., sticlă dublă 70 cr. Expedițiune centrală prin apotecarul Carol Brady, Kremser (Moravia). Cumpărătorii sunt rugați a fi cu precauțiune la marcă și subscriere. Să se considere ca veritabile numai astfel de picături, pe al căror emballage e lipită o fașie verde cu cuvintele: „Garantez veritabilitatea”.

Această fașie e provăzută și cu iscalitura mea. [2805] 3-28

Picăturile de stomac Maria-Zell veritabile se află în Sibiu: Farmacia K. Müller, farmacia Aug. Teutsch; Făgăraș: farmacia Pildner; Sighișoara: farmacia F. Folbert, farmacia I. H. Weber; Mercuria: farmacia Alb. Zink; Cohalm: farm. erez. S. Nagelschmidt; Sebeșul-săseș: farm. I. C. Reinhardt.

Institutul Tipografic în Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

- Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu preț redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
- Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Pipăruș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Păcală și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Colăcărul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Filica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Îndărășniul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Blăstem de mamă.** Legenda populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu preț redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
- Vlad și Oatrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Din bătrâni.** Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Genușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Un petitor îndărășnic.** Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Prietenul meu Vântură-Teasă.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Soăpărtoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Fata Craiului din oetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Sgârșitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Muscii-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Un idil în Roșeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
- Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Rusalina pcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbișionu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
- Roma învinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- Clara Miloi.** Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 b.
- O sută de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ee cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Octomvrie 1894.

Budapesta—Predeal										
Tren de persoane	Tren de accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat		Tren de persoane	Tren de accelerat	Tren de persoane	Tren de accelerat	Tren de persoane
10.—	8.05	2.15	pl. Viena	sos.	3.—	1.55	1.55	7.20	6.25	
8.25	2.10	2.50	6.—	9.15	Budapesta	↑	5.50	7.25	7.—	1.50
11.24	4.07	6.25	9.05	11.12	Szolnok	↑	2.30	5.23	3.50	11.46
1.35	5.46	9.29	11.33	12.50	P. Ladány	↑	12.06	3.46	1.21	10.05
3.46	7.08	1.50	2.12	sos.	Oradea-mare	pl.	2.25	11.04	8.43	12.28
4.—	7.15	12.05	2.24	2.19	pl.	sos.	2.18	10.44	8.38	11.41
4.39	7.43	1.02	3.03	2.49	Mező-Telegh	↑	1.62	10.07	8.13	11.07
5.22	8.18	2.14	3.46	3.24	Rév.	↑	1.26	9.30	7.47	10.32
5.45	2.50	4.07	4.07	4.07	Bratec	↑	9.10	10.13		
6.34	9.07	3.54	4.53	4.17	Clucia	↑	5.40	12.47	8.31	7.08
7.18	9.37	4.53	5.32	4.50	Huiedin	↑	4.52	12.17	7.58	6.39
8.05	6.13	6.24	6.24	6.24	Ghirbău	↑	2.55	6.58	6.39	8.05
8.32	10.37	7.03	6.59	5.55	sos.	2.—	11.01	6.14	5.25	7.30
8.49	11.10	8.40	6.11	pl.	Cluj	↑	10.45	5.45	4.48	6.47
9.06	11.32	9.08	6.27	↑	Apahida	↑	9.23	3.53	3.—	5.21
10.08	12.50	10.40	7.27	↑	Ghiria	↑	8.58	3.06	2.20	4.47
10.37	1.25	11.25	7.50	↑	Cucerdea	↑	2.48	2.—	4.31	11.31
10.59	1.43	11.54	8.17	↑	Uioara	↑	2.40	1.51	4.25	11.37
11.07	1.52	12.04	8.17	↑	Vintul-de-sus	↑	8.28	2.11	1.23	4.04
11.31	2.18	12.34	8.17	↑	Ajud	↑	8.06	1.45	12.54	3.42
11.49	2.40	1.—	8.35	sos.	Teiuș	↑	7.59	1.10	2.49	2.27
12.25	2.50	1.40	8.35	pl.	sos.	7.30	12.24	2.18	1.39	
2.50	2.17	2.35	9.09	↑	Crăciunel	↑	6.56	11.29	1.18	1.01
1.04	2.85	2.35	9.09	↑	Blaj	↑	6.54	11.14	1.01	1.01
1.35	3.14	3.14	9.09	↑	Micăsasa	↑	6.41	10.55	12.46	12.16
1.50	3.34	3.34	9.09	sos.	Copșa-mică	pl.	6.20	10.21	11.39	11.17
2.13	3.49	3.49	9.09	pl.	sos.	5.53	9.42	11.39	11.17	10.02
2.32	4.11	9.53	10.12	↑	Mediaș	↑	5.33	9.13	11.17	9.22
3.04	4.43	10.12	10.12	↑	Elisabetopol	↑	4.27	7.45	10.02	9.22
3.39	5.27	10.12	10.12	↑	Sighișoara	↑	3.87	7.01	9.22	8.57
3.51	6.10	11.12	11.12	↑	Hagiălu	↑	3.87	6.55	8.57	8.28
5.26	7.50	2.36	2.36	↑	Homorod	↑	3.16	5.58	8.28	7.43
5.08	8.30	2.36	2.36	↑	Agostonfalva	↑	2.45	5.08	7.43	5.40
5.40	9.05	2.36	2.36	↑	Apahida	↑	2.19	2.19	10.37	7.01
7.16	9.35	1.84	1.84	↑	Feldioara	↑	6.—	1.42	9.57	5.57
8.—	10.25	2.09	2.09	sos.	sos.	5.—	1.12	1.12	9.30	5.16
11.—	11.—	2.19	2.19	pl.	Brașov	↑	7.45	4.40	8.54	
12.36	1.11	3.01	3.01	↑	Timiș	↑				
1.41	1.11	3.81	3.81	↑	Predeal	↑				
3.41	9.15	sos.	București	pl.						

Budapesta, gara de vest — Rușava — Verceroava										
Orient. Express	Tren de persoane	Tren de accelerat	Tren de persoane	Tren de accelerat		Tren de persoane	Tren de accelerat	Orient. Express	Tren de persoane	Tren de accelerat
8.36	11.—	9.—	9.15	4.—	pl. Viena	sos.	5.50	7.20	7.05	6.45
Vineri					pl. Budapesta	sos.	6.30	10.20	2.10	1.25
1.80	8.30	2.25	7.—	10.—	pl. Cegléd	pl.	4.19	8.21	12.11	6.15
circul. numai Sambăta	10.30	3.41	9.21	11.15	sos.	4.04	8.13	12.06	6.—	
4.43	1.47	5.49	12.52	1.20	sos.	12.58	5.10	10.51	10.01	2.31
4.49	2.09	5.55	1.30	6.39	pl.	Seghedin	sos.	10.45	9.58	2.08
6.39	5.25	7.54	4.59		sos.	9.20	8.55	7.50	11.—	
6.47	6.15	8.02	5.52		pl.	Timișoara	sos.	8.49	7.42	3.30
7.26	8.49	6.57			pl.	Topoloveț	sos.	7.25	5.53	6.56
8.21	9.23	7.42			pl.	Lugoj	sos.	6.48	5.10	6.28
9.38	10.25	9.10			pl.	Caransebeș	sos.	5.39	4.05	5.39
11.16	10.22				pl.	Teregova	sos.	4.35	3.15	4.40
11.37					pl.	Mehadia	sos.	3.02	4.35	3.21
12.28	11.47				pl.	Băile-Herculane	sos.	2.46	3.03	4.49
12.59	11.59				sos.	Toplet	sos.	2.25	4.05	2.51
12.66	12.16				pl.	Rușava	sos.	1.09	3.49	2.19
1.11	1.10				pl.	Verceroava	sos.	1.—	3.40	2.10
1.19					pl.	București	sos.	1.15	7.10	5.50
10.55	11.40	6.25						Dumin.		

Budapesta—Arad—Teiuș										
Tren mixt	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de accelerat	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren de accelerat	Tren de persoane	Tren de accelerat	Tren mixt
					pl. Viena	sos.				
					pl. Budapesta	↑	7.35	1.20	6.30	
					pl. Szolnok	↑	4.18	11.15	2.45	9.30
					sos. Arad	pl.	11.30	8.20	5.18	3.56
					pl.	sos.	11.—	8.10	8.55	
					pl. Glogovaț	↑	10.48	8.44	6.47	
					Győrök	↑	10.25	8.20	6.18	
					Padiș	↑	10.11	8.03	6.02	
					Radna-Lipova	↑	9.58	7.29	7.56	
					Conop	↑	9.25	7.24	5.09	
					Bézaava	↑	9.09	7.07	4.50	
					Soborșin	↑	8.21	6.33	6.26	
					Zam	↑	7.45	6.07	5.49	
					Gurasada	↑	7.18	5.49	5.19	
					Iia	↑	7.08	5.44	5.08	
					Branișca	↑	6.44	4.42	4.42	
					Deva	↑	6.20	5.17	4.16	11.32
					Simeria (Piski)	↑	6.05	5.05	3.59	11.16
					Orăștie	↑	5.09	4.40	3.18	10.37
					Jibot	↑	4.44		2.56	9.39
					Vintul-de-jos	↑	4.22		2.32	9.12
					Alba-Iulia	↑	4.04	3.59	2.14	8.53
					sos. Teiuș	pl.	3.19	3.36	1.35	8.55

Copșa-mică—Sibiu—Avrig—Făgăraș									
2.20	4.46	11.34	7.10	pl. Copșa-mică sos.	9.34	3.58	6.20	12.42	
3.57	6.35	1.03	9.—	Oena	8.11	2.20	5.14	10.58	
4.19	7.01	1.25	9.26	sos. Sibiu	pl.	7.44	1.50	4.49	10.26
4.36	1.46			pl. Sibiu	sos.	7.28	circul. numai Marți și Vineri		8.33
6.16	3.31			Avrig	6.02				6.54
8.42	6.08			sos. Făgăraș	pl.	3.28			4.05

Cucerdea—Oșorhei—Regh-săs.									
2.25	8.10	3.11	8.58	pl. Cucerdea sos.	7.41	2.36	8.31	1.18	
3.14	8.51	3.52	9.39	Ludoș	7.03	1.53	7.43	12.32	
5.07	10.27	5.26	11.11	sos. Oșorhei	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.50	10.42	5.36		pl. Reghin-săs.	sos.	5.18	9.35	5.05	
7.25	12.15	7.15		pl. Reghin-săs.	pl.	3.50	8.—	3.22	

Ghiria—Turda									
7.33	11.—	4.—	10.17	Ghiria	↑	5.10	10.30	3.30	9.12
7.33	11.20	4.20	10.37	Turda	↑	4.50	10.10	3.10	8.52

Sighișoara—Odorhei									
		3.56	11.08	Sighișoara	↑	9.51	5.32		
		6.34	1.50	Odorhei	↑	7.20	3.—		

Simeria (Piski)—Petroșeni—Lupeni									
	6.10	11.28	4.20	pl. Simeria sos.	10.33	3.24	8.47		
	7.31	12.48	6.08	Hățeg	9.05	2.08	7.34		
	9.55	3.40	9.05	sos. Petroșeni	pl.	6.10	11.25	5.25	
5.15	10.15	4.05		pl. Vulcan	sos.		9.43	4.54	8.88
6.20	11.27	5.10		sos. Lupeni	pl.		8.57	3.56	7.47
6.40	11.50	5.30					8.25	3.21	7.15

Simeria (Piski)—Hunedoara									
6.15	11.35	4.25	9.43	Simeria	↑	5.25	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.43	10.01	Cerna	↑	5.09	10.05	2.54	8.14
7.18	12.20	5.23	10.25	Hunedoara	↑	4.45	9.38	2.90	7.45

Brașov—Zărnesci									
	8.35	4.55	9.10	Brașov	↑	7.36	1.44	8.51	
	10.28	6.36	10.30	Zărnesci	↑	6.06	12.20	7.20	

Brașov—Chezdi-Oșorhei									
	4.50	8.50	3.10	pl. Brașov sos.	8.19	1.50	7.20		
	5.36	9.33	3.43	Prejmer	↑	7.41	1.20	6.42	
	6.49	10.46	4.55	Sepsi-S-Georgiu	↑	6.35	12.29	5.36	
	8.33	12.40	5.55	Covasna	↑	4.55	11.13	3.51	
	9.19	1.26	6.32	sos. Kezdi-Oșorh.	pl.	4.—	10.30	2.45	

Arad—Timișoara									
	6.20	11.35	5.—	Arad	↑	10.43	3.44	10.55	
	7.03	12.52	6.14	Vinga	↑	9.42	2.40	10.11	
	8.01	2.10	7.39	Timișoara	↑	8.20	1.12	9.10	

Mureș-Ludoș—Bistrița									
	4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	↑	6.46	7.21		
	7.07	1.01		Tagu-Budatelic	↑		4.15		
	9.59	4.55		Bistrița	↑		1.16		

Sibiu—Cisnădie									
	5.30	2.20		Sibiu	↑	7.10	8.54		
	6.06	2.56		Cisnădie	↑	6.36	8.20		

Nota: Oarele însemnate în stângă stațiilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numeri încreștati în linii croșate însemnează oarele de noapte